

Radosław Swigon

**WIELKI
PRZEWODNIK
PO GRAMATYCE
ANGIELSKIEJ**

WYDANIE CZWARTE

 enset
wydawnictwo
www.enset.pl

© Copyright by Radosław Swigon

Konsultacja językowa:

Ana Maria Peña (USA)
Małgorzata Bucior (Polska)
Roy Haworth (Wielka Brytania)
John Cowell (Wielka Brytania)

Współpraca:

Agnieszka Olszewska
Aleksandra Wilk
Grzegorz Pastuszka
Michał Laskowski
Marek Kendziora

W nagraniu udział wzięli: Roy Haworth, Michelle Bebee.

Nagrania dokonano w studio Pro-Media, ul. Sienkiewicza 9, Tarnobrzeg, tel. 015 823-68-48,
e-mail: studio@wygrajsukces.com.pl

Realizator dźwięku: Jarosław Piątkowski

Symbol nagranej wymowy:

Eliza Saroma, Studio PROUM, www.proum.com

Ilustracje na okładce: przód, od góry - Tower Bridge (Londyn), budynek opery (Sydney), budka telefoniczna (Londyn), Statua Wolności (Nowy Jork), Big Ben (Londyn); tył, od góry - angielska taksówka, Biały Dom (Waszyngton), autobus piętrowy (Londyn), Wielki Kanion (USA).

Wydawnictwo ENSET

www.enset.pl
e-mail: poczta@enset.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość publikacji nie może być reprodukowana bez wcześniejszej zgody wydawcy.

Wydawnictwo prowadzi sprzedaż wysyłkową.

Bydgoszcz 2010

Wydanie IV

ISBN 978-83-924324-2-5

ISBN 978-83-927254-1-1 – płyta CD (dodatek bezpłatny)

Druk i oprawa:

Zakład Produkcyjno-Handlowy Maktech
ul. Niecała 4, Bydgoszcz

Spis treści

<i>Ćwiczenia do tej książki – patrz: e-book, str. 350</i>	
Szczegółowy indeks haseł	319
Przedmowa	9
1. Części mowy	10
2. Terminy gramatyczne	11
I. Czasy gramatyczne (tenses)	15
Czasy teraźniejsze	
3. Present simple	15
4. Present continuous	20
5. Present perfect	23
6. Present perfect continuous	26
Czasy przyszłe	
7. Simple future oraz inne sposoby wyrażania przyszłości	28
8. Future continuous	31
9. Future perfect	33
10. Future perfect continuous	34
11. Future perfect/future perfect continuous in the past	36
12. Future simple/future continuous in the past	37
Czasy przeszłe	
13. Simple past	38
14. Past continuous	41
15. Past perfect	43
16. Past perfect continuous	45
17. Konstrukcja <i>be going to</i>	47
II. Mowa zależna (the reported speech / indirect speech)	50
18. Zastosowanie	50
19. Zamiana okoliczników, operatorów i czasów	50
20. Zdania twierdzące i przeczące w mowie zależnej	54
21. Zdania pytające	55
22. Rozkazy, prośby, sugestie	56
23. Stosowanie różnych czasowników wprowadzających	58
(<i>add, advise, beg, deny, insist, offer, promise, thank, warn...</i>)	
24. Inne wyrażenia	60
25. Prawda i fałsz w mowie zależnej	61

III. Strona bierna (the passive voice)	62	57. Forma czasownika a jego znaczenie – brak zmiany znaczenia	118
26. Zastosowanie	62	58. Forma czasownika a jego znaczenie – zmiana znaczenia	119
27. Budowa	62	(<i>dread, forget/remember...; stative verbs <I think/I'm thinking...></i>)	
28. Przykłady zdań	66	Czasowniki modalne (modal verbs)	
29. Forma <i>have/get sth done</i> (causative <i>have</i>)	68	59. Rodzaje i stosowanie czasowników modalnych	122
(<i>I will have my flat redecorated...</i>)		60. Can, could, be able to	123
30. <i>Passive gerund i passive infinitive</i>	69	61. May, be allowed to, allow	125
(<i>I hate being controlled all the time; I'd like to be invited...</i>)		62. Must, have to	126
31. Forma <i>mówi się, sądzi się</i>	70	63. Mustn't	129
(<i>He is said to live in France...</i>)		64. Should, ought to	130
IV. Okresy warunkowe (if clauses / conditionals)	74	65. Need, needn't have	132
32. Zastosowanie	74	66. Would	134
33. I okres warunkowy	74	67. Shall	135
34. II okres warunkowy	76	68. Pytania grzecznościowe	136
35. III okres warunkowy	79	(<i>Could you/Will you/Would you open the door?</i>)	
36. Zerowy okres warunkowy	80	69. Wyrażanie prawdopodobieństwa - may, might, could, can't	136
Stosowanie innych czasów w okresach warunkowych		(<i>możliwe, że...; niewykluczone, że...; niemożliwe, żeby...</i>)	
37. Stosowanie czasów typu <i>continuous</i>	80	70. Czasownik <i>dare</i>	139
38. Pozorny okres warunkowy	81	Czasowniki złożone (phrasal verbs)	
39. Mieszany okres warunkowy	82	(<i>break down, call off, give in, take on...</i>)	
40. Inwersja w okresach warunkowych	83	71. Podział czasowników złożonych	140
(<i>Should you go...; Were you to go...; Had you gone...</i>)		(<i>przechodnie <rozdzielne i nierozdzielne>, nieprzechodnie</i>)	
41. Wyrażenia związane z okresami warunkowymi	85	72. Zestawienie wybranych czasowników złożonych	142
(<i>otherwise, even if, as long as, suppose, but for, in case...</i>)		73. Inwersja czasownika	146
V. Rzeczownik (noun) i przedimek (article)	87	(<i>Nowhere could they find...; So clever was he...</i>)	
42. Liczba mnoga rzeczowników (plurals).....	87	74. Inne konstrukcje czasowników	148
43. Rzeczowniki niepoliczalne (uncountable nouns)	91	(<i>Sue appears to be writing a letter; Sue appears to have written a letter;</i>	
44. Rzeczowniki abstrakcyjne (abstract nouns)	94	<i>Sue appears to have been writing...; Having written the letter...</i>)	
45. Rzeczowniki złożone (compound nouns)	94	VII. Przymiotnik (adjective)	151
(<i>a driving licence, a two-week holiday...</i>)		75. Porządek przymiotników (order of adjectives)	151
46. Forma dzierżawcza rzeczownika (Saxon genitive)	95	76. Stopniowanie przymiotników (comparison of adjectives)	151
(<i>my mother's car, a friend of mine...</i>)		(<i>small, smaller, the smallest; expensive, more expensive...</i>)	
Przedimki nieokreślone i określone		77. Porównania: <i>od/nież, tak...jak, im...tym</i>	155
47. Stosowanie przedimków	96	(<i>He's older than Tom; He's as old as Tom; The older you are...</i>)	
48. Przedimek nieokreślony – <i>a/an</i> (the indefinite article)	99	78. Modyfikacje przymiotników	156
49. Przedimek określony – <i>the</i> (the definite article)	100	(<i>końcówki -ing/-ed (boring/bored), -less/-ful (fruitless/fruitful)...</i>)	
VI. Czasownik (verb)	102	79. Przymiotniki złożone	157
50. Rodzaje i formy czasowników	102	(<i>well-built, good-looking, old-fashioned...</i>)	
(<i>zwykle, posiłkowe...; końcówki czasowników...</i>)		VIII. Liczebnik (numeral)	158
51. Czasownik posiłkowy w krótkich odpowiedziach	103	80. Liczebniki główne (cardinal numbers), (<i>jeden, dwa...</i>)	158
(<i>Yes, he is; No, he isn't...</i>)		81. Liczebniki porządkowe (ordinal numbers), (<i>pierwszy, drugi...</i>)	160
52. Czasownik posiłkowy w formie <i>question tag</i>	104	82. Daty, dni tygodnia, miesiące, godziny	162
(<i>He's tall, isn't he? <prawda/nieprawda?></i>)		83. Ułamki i działania matematyczne (<i>1/5, +, -, /...</i>)	166
53. Czasownik posiłkowy w formie <i>neither(nor)/so</i>	107	84. Wielokrotność (<i>raz w tygodniu, dwa razy w roku...</i>)	167
Forma bezokolicznika (infinitive)	108	IX. Przyimek (preposition)	169
54. Forma bezokolicznika typu <i>bare infinitive</i> (np. <i>go</i>)	109	85. Rodzaje i użycie przyimeków w zdaniu	169
55. Forma bezokolicznika typu <i>full infinitive</i> (np. <i>to go</i>)	110	86. O czym powinniśmy pamiętać stosując przyimki	171
56. Forma gerundialna (gerund), (np. <i>going</i>)	113		

Przymyki określające czas, miejsce i kierunek	
87. along, at, before, by, during	171
88. from/since/for (od czasu), for	174
89. in/into, on/onto, out of/off	177
90. inside/outside, through/across	179
91. till/until, to	181
Przymyki określające położenie obiektów względem siebie	
92. above/over, below/under, beside/by/next to	182
93. between/among, in front of/opposite/behind	184
Przymyki przyczyny i celu	
94. because/for, to, in order to, so that, in order that, for	185
Przymyki sposobu	
95. with, by	186
96. Połączenia przymyków z różnymi częściami mowy (<i>afraid of, aim at, depend on, good at, keen on...</i>)	187
X. Przysłówek (adverb)	191
97. Rodzaje i tworzenie przysłówków (<i>slowly, happily, here, tomorrow, often...</i>)	191
98. Miejsce przysłówków w zdaniu	192
99. Stopniowanie przysłówków (<i>hard, harder, the hardest; quickly, more quickly...</i>)	194
100. Wyrażenie przysłówkowe (adverbial phrase) (<i>last week, three days ago, on the island...</i>)	195
101. <i>Too, enough</i>	195
102. <i>Fairly, rather, quite, pretty</i>	196
103. <i>Hardly, scarcely, barely</i>	197
XI. Spójnik (conjunction / linking word)	199
104. Rodzaje spójników	199
Spójniki jednowyrazowe / krótkie	
105. although, even though, despite/in spite of	200
106. and, but, or, because (of), for, since	201
107. as, besides, however, if/unless	203
108. nevertheless, otherwise, or else	204
109. so (such), so that, still, yet, therefore	205
Konstrukcje złożone	
110. both...and (zarówno...jak i)	207
111. either...or (albo...albo/ani...ani), neither...nor (ani...ani)	207
112. not only...but also (nie tylko...ale również)	208
113. whether...or (czy...czy)	208
XII. Zaimek (pronoun)	209
114. Zaimki osobowe (personal pronouns) (<i>I, me, you, him...</i> ; <i>stosowanie it; you/one w formie bezosobowej;</i> <i>they w znaczeniu mówią się/ludzie mówią</i>)	209
115. Zaimki dzierżawcze (possessive pronouns) (<i>my (moje), your (twoje)...</i> ; <i>mine, yours...</i> ; <i>stosowanie own...</i>)	212
116. Zaimki zwrotne (reflexive pronouns) (<i>myself, yourself...</i> ; <i>oneself; on one's own...</i>)	214
117. Zaimki nieokreślone (indefinite pronouns)	215

118. Zaimki wskazujące (demonstrative pronouns)	216
(<i>this/that, these/those, here, there; forma there is/are; then...</i>)	
119. Zaimki względne (relative pronouns)	220
(<i>which, who, that, whose, where...</i> ; <i>zдания określające i określane...</i>)	
120. Zaimki pytające (interrogative pronouns)	221
(<i>which, who, what, where, when, why...</i>)	
Patrz również: pkt 125, 126, 127, 128.	
XIII. Zdanie (sentence)	222
121. Zdanie twierdzące (affirmative)	222
Zdanie pytające (interrogative)	
122. Pytania ogólne i szczegółowe	223
123. Pytanie o podmiot (<i>Who wants to go there? What makes you angry?...</i>)	224
124. Pytanie pośrednie (<i>Tell me how old you are...</i>)	224
Słówka pytające	
125. what, whatever	225
126. who, whom, whose	227
127. which, of which/of whom	229
128. how, why, where, when	230
129. Zdanie przeczące (negative)	232
130. Zasada pojedynczego przeczenia (<i>I have no money. I don't have any money...</i>)	233
Zdania wyrażające preferencje (preferences)	
131. would rather, would sooner (woleć coś od czegoś)	234
132. prefer, would prefer (woleć coś od czegoś)	235
133. like <i>sth</i> better than, rather than...would	236
134. Zdania wyrażające prośby (requests) (<i>Could you...?; I wondered if...; Would you mind...?...</i>)	236
135. Zdania wyrażające radę i sugestie (advice forms and suggestions)	238
(<i>You had better...; If I were you...; Let's...; I suggest...</i>)	
136. Zdania rozkazujące , tryb rozkazujący (imperative)	240
(<i>Wait! Don't wait! You are to wait; Do wait!...</i>)	
137. Zdanie czasowe (time clause)	241
(<i>I'll help him after I have done my homework...</i>)	
138. Emfaza (emphasis) – wzmocnienie znaczenia części zdania (<i>My dad does speak English; Peter definitely loves her...</i>)	241
XIV. Inne formy gramatyczne	244
wymowa form gramatycznych - nagranie	244
139. all, both, each (of), each other, one another	244
140. another, (the) other, (the) others	247
141. as if, as though	249
142. certain, sure, bound	250
143. due to, owing to	251
144. had better	252
145. have <i>sb/sth</i> doing <i>sth</i>	253
146. it is (high) time	253
147. it is + <i>przymiotnik</i> + that <i>sb/sth</i> should	254

148. many, much; how many, how much; few, little	255
149. neither, either	258
150. one, ones	260
151. possible, probable, likely	260
152. <i>sb</i> is the first/last to do <i>sth</i>	261
153. some, somebody; any, anybody, anything; no, none	261
154. suppose	265
155. (be) supposed to, (be) expected to	266
156. used to, would	267
157. wish, if only	268
XV. Gramatyka brytyjska i amerykańska – różnice	272
158. Różnice w formach gramatycznych	272
Pozostałe różnice	
159. Różnice w pisowni	274
160. Różnice w słownictwie	276
XVI. Słowotwórstwo (word formation)	278
161. Przyrostki w rzeczownikach	278
(-al, -ance, -cracy, -ence, -ent/ant, -ing, -ment, -ogy, -sion...)	
162. Przyrostki i przedrostki w czasownikach	281
(-ate, -act/ect/tuct, -en, -ify, -ise/ize, -pose; over, up, out...)	
163. Przyrostki i przedrostki w przymiotnikach	285
(-able, -al, -ar, -ic, -ical, -ish, -ive, -y; in, in, un; -ic/-ical)	
164. Przedrostki <i>high-</i> , <i>low-</i> , <i>home-</i> , <i>middle-</i> , <i>self-</i> , <i>well-</i>	288
165. Przykłady zastosowania słowotwórstwa	289
(<i>create, creation, creative; enjoy, enjoyment, enjoyable...</i>)	
166. Wybrane wyrażenia idiomatyczne	298
(<i>Bite the bullet!; Fair and square; (to) Go nuts...</i>)	
XVII. Często popełniane błędy	301
167. Formy gramatyczne	301
168. Pisownia	306
XVIII. Język formalny i nieformalny oraz język prasy	311
169. Język formalny i nieformalny	311
170. Język prasy	314
<i>Dodatek:</i> 171. Podstawowe czasowniki nieregularne	316
Indeks haseł	319
Formularz zamówienia	349
Inne publikacje	350

Oznaczenie symboli

84.mp3 długość nagrania: 00:31

= nazwa pliku / długość nagrania – minuty:sekundy

⏮ 01:45 = długość nagrania do tego miejsca (minuty:sekundy)

Przedmowa

Niniejsza publikacja przeznaczona jest właściwie dla wszystkich, którzy uczą się języka angielskiego – niezależnie od poziomu jego znajomości. Znalazł się w niej materiał gramatyczny omawiany zarówno na poziomie podstawowym, średnio-zaawansowanym, jak i zaawansowanym. Przystępny język oraz setki przykładów zastosowania omawianych zagadnień wraz z dziesiątkami odnośników do zagadnień pokrewnych na pewno ułatwią jego opanowanie. Dwujęzyczny indeks, zawierający ponad tysiąc dwieście haseł, pomoże w znalezieniu szukanego tematu. Całości dopełniają informacje na temat często popełnianych przez polskich uczniów błędów oraz uwzględnienie (i ponadto omówienie) różnic językowych między językiem angielskim używanym w Wielkiej Brytanii i w Stanach Zjednoczonych. W opanowaniu wymowy wybranych wyrazów i zwrotów pomogą nagrania zapisane w formacie mp3. Zostały one przeczytane przez rodowitego Anglika, wykładowcę akademickiego.

Osoby przygotowujące się do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym lub do egzaminów FCE, CAE i CPE docenią obszerny materiał w dziale poświęconym słowotwórstwu. Znalazły się tam zestawienia i tabele z ponad tysiącem różnych przykładów wraz z tłumaczeniem i nagraniem wymowy.

Zrozumienie tajników gramatyki angielskiej jest niewątpliwie sztuką dosyć trudną. Mam nadzieję, że niniejsza publikacja pomoże tę sztukę lepiej opanować.

Życzę powodzenia w nauce języka angielskiego.

Autor